

658.5
С 91

С. П. Сударкіна
М. І. Ларка
Н. В. Гнесіна
А. М. Феррара

**СУЧАСНІ
ПРОБЛЕМИ
ЕКОНОМІКИ
ПІДПРИЄМСТВА:
СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ
ТА УПРАВЛІННЯ
ВИТРАТАМИ**

Навчальний
посібник

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

С. П. Сударкіна, М. І Ларка, Н. В. Гнесіна, А. М. Феррара

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА:
СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА
УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ**

Навчальний посібник
для студентів спеціальності 051 - «Економіка підприємства»

За редакцією М. І. Ларки, С. П. Сударкіної

Харків
«Друкарня Мадрид»
2019

УДК 658: 338.512 (07)
С91

Рецензенти:

Андреева Т. С., д-р екон. наук, проф. зав. каф. менеджменту ХНУБА;
Майстро С. В., д-р екон. наук, проф., зав. каф. адміністрування та управління
в сфері цивільного захисту НУЦЗУ

Авторський колектив:

С. П. Сударкіна проф., М. І. Ларка проф., Н. В. Гнесіна асп., А. М. Феррара асп.

С91 **Сучасні проблеми економіки підприємства: собівартість**
продукції та управління витратами: навчальний посібник/
за ред. М. І. Ларки, С. П. Сударкіної. – Харків: «Друкарня
Мадрид», 2019. – 113 с.: іл. 23, табл. 13, бібліогр. назв. 21.

ISBN 978-617-7683-58-1

Навчальний посібник містить теоретичні та практичні засади сучасних проблем економіки підприємства в галузі собівартості продукції, її складових та особливостей методичних підходів до їх розрахунку, в тому числі спільно вироблюваної продукції. Значна увага в роботі приділена розгляду прогресивних методів управління витратами на підприємствах, таких, як: метод гнучкого планування і контролю непрямих витрат, функціонально-вартісний аналіз, бюджетування, а також розгляду складових систем управління витратами.

Призначено для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання.

УДК 658: 338.512(07)

ISBN 978-617-7683-58-1

© С. П. Сударкіна, М. І. Ларка,
Н. В. Гнесіна та ін., 2019
© «Друкарня Мадрид», 2019

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Поняття про витрати та їх класифікація.....	6
1.1. Поняття про витрати.....	6
1.2. Загальні ознаки класифікації витрат.....	7
2. Економічний розріз витрат. Кошториси витрат.....	14
3. Основні методи формування витрат.....	19
3.1. За об'єктами врахування витрат.....	21
3.2. За повнотою врахованих витрат.....	26
3.3. За методами розподілу непрямих витрат.....	33
3.4. За оперативністю обліку і контролю витрат.....	36
4. Калькуляційний розріз витрат та калькулювання собівартості продукції.....	39
4.1. Порядок розрахунку собівартості виробу.....	48
4.2. Економія витрат - важливий напрямок управління виробництвом.....	60
5. Калькулювання спільно вироблюваної продукції.....	63
5.1. Розподіл сумарних сумісного виробництва витрат на основі натуральних показників.....	64
5.2. Розподіл сумарних витрат сумісного виробництва на основі ринкової вартості в точці розподілу витрат.....	65
5.3. Розподіл сумарних витрат сумісного виробництва на основі чистої вартості реалізації.....	68
5.4. Розподіл сумарних витрат сумісного виробництва на основі відносної чистої вартості реалізації.....	71
5.5. Витрати, що розподіляються на побічну продукцію.....	73
6. Сутність та значення процесу управління витратами.....	75
7. Прогресивні методи управління витратами на підприємстві.....	81
7.1. Метод гнучкого планування і контроль непрямих витрат.....	81
7.2. Функціонально-вартісний аналіз (ФВА).....	85

7.3. Бюджетування та управління витратами підприємства.....	89
8. Складові системи управління витратами підприємства.....	99
Висновки.....	106
Предметний покажчик.....	107
Список літератури.....	110